

Силабус курсу

Сценічна мова

Освітній ступінь “Бакалавр”
Спеціальність 025 “Музичне мистецтво”
Спеціалізація “Музичне мистецтво естради”.
Рік навчання: 3, 5 семестр.
Кількість кредитів — 3.
Мова викладання: українська.

Керівник курсу

Рибалко Ілля Васильович — актор, режисер, викладач майстерності актора та сценічної мови.

Контактна інформація: illyarybalko@gmail.com, +380683510440.

Прореквізити та постреквізити дисципліни:

Прореквізити: Сольний спів/Спец.інструмент, Майстерність актора, Культурологія\Етика та естетика.

Постреквізити: Постановка сценічного номера, Режисура естради, Спец.клас (сольний спів, спеціальний музичний інструмент), Режисура сценічного номера.

Призначення дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сценічна мова» є: вміння говорити з людьми, вміти комфортно почувати себе на сцені та зрозуміло доносити свою думку імпровізовано та у різних за стилем і жанрами художніх творах.

Завдання: оволодіти “зовнішньою” та “внутрішньою” технікою словесної дії, орфоєпією, логічною та емоційною виразністю мови, набути навички виконавської майстерності та безпосереднього спілкування з глядачем.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні фахові:

- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

- Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

- Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Сценічна мова»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5

Структура курсу

№ тижня	Назва теми	Кількість годин (індивідуальні)	Самостійна робота
Змістовний Модуль 1			
1	Знайомство. Культура мови. Гімнастика О. Стрельнікової. Артикуляційна гімнастика.	1	2
2	Анатомія і фізіологія мовного апарата. Вібраційний масаж. Поняття опори та куполу.	1	2
3	Дикційна нормативність — перша частина.	1	2
4	Дикційна нормативність — друга частина, практична робота.	1	2
5	Дикційна нормативність — практична робота.	1	2
6	Орфоепічна нормативність. Асиміляція, подвоєння. Типи дихання. Найбільш	1	2

	доцільний тип дихання.		
7	Скоромовки та приказки. Виразне читання.	1	2
8	Скоромовки та приказки – вправи на підвищення та пониження тону.	1	2
9	Вправи зі скоромовками та вправи з дикції. Гукання. Діапазон та реєстри.	1	2
10	Описова проза. Словесна дія. Поняття активного дієслова та впливу на глядача.	1	2
11	Робота з описовою прозою — практика.	1	2
12	Робота з гекзаметром. Пошук засобів виразності.	1	2
13	Підготовка до відкритого уроку.	1	2
14	Вибір матеріалу. Інтимна лірика.	1	2
15	Громадянська лірика. Вибір матеріалу.	1	2
16	Ліричний образ автора при виконанні віршованого матеріалу.	1	2
Змістовний Модуль 2			
	Вірші. Основи віршування. Основні поетичні жанри та форми.	1	2
	Стопи. Віршовані розміри. Вміння визначати віршовані розміри.	1	2
	Правила роботи з віршованою формою.	1	2
	Особливості роботи читця над віршованими текстами.	1	2
	Робота над сатиричним та гумористичним жанрами. Вибір матеріалу.	1	2
	Аналіз, пошук позиції автора.	1	2
	Загальні вимоги до втілення, основні прийоми спілкування з глядачем.	1	2
	Пошук виразних засобів в гумористичному матеріалі.	1	2
	Аналіз, пошук виконавського стилю.	1	2
	Пошук засобів виразності в гумористичному оповіданні.	1	2
	Монолог. Вибір матеріалу.	1	1
	Пошук виразних засобів для монологу.	1	1
	Наскрізна дія в монолозі.	1	1
	Створення сценарію конференсу естрадного концерту.	1	1
	Дія - основа існування ведучого на сцені. Спілкування з глядачевою залю. Підготовка глядачів до сприйняття номера. Створення атмосфери спільності сцени і зали.	1	1
	Підготовка до відкритого уроку.	1	1
	Разом: 90 годин	32	58

Методи навчання

До основних методів навчання відносять:

- вербальний метод (пояснення);
- пошук навчального репертуару (вправ, творів);

- репродуктивний (відтворення студентами акторських прийомів, проілюстрованих викладачем);
- репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами естрадної діяльності);
- креативний, творчий;
- проблемно-пошуковий (самостійний пошук студентом засобів і способів розв’язання проблемних ситуацій у процесі виконання акторських завдань);
- інтеграції (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі вирішення акторських завдань).

Три основні елементи уроку:

- 1) робота над технічним матеріалом;
- 2) розучування нового матеріалу;
- 3) повторення й удосконалення вивченого.

Методичне забезпечення

- навчально-методичні посібники і навчальні програми;
- наочність (відеозаписи провідних акторів).

Література:

1. Б. Антоненко-Давидович. Як ми говоримо. - К., 1994.
2. А. Гладишева. Сценічна мова. - Навчальний посібник.- К., 1996.
3. К. Станіславський. Работа актера над собой. Т.2. - М., Просвещение, 1963.
4. Р. О. Черкашин. Художнє слово на сцені. - К. : Вища школа. Голов. Вид-во, 1989.
5. Раденко, Ю. В. Сценічна мова: навч. посіб. – Київ: Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2015. – 320 с.
6. М. Ігнатюк, М. Сулятицький. Свічадо зореслова. Посібник-хрестоматія зі сценічної мови. Навчальна книга — Богдан. 2011.

Політика навчальної дисципліни

- Контроль якості знань студентів. Проводиться на першому занятті (вхідний контроль), протягом всього курсу навчання (поточний контроль), в кінці кожного семестру (модульний контроль) та в кінці курсу (екзаменаційний контроль).

Форми контролю: індивідуальне опитування (теорія, виконання завдань).

- Політика оцінювання. Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відвідування	10
Опитування під час занять — усні, письмові	15
Практичні завдання	40

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90 — 100	«відмінно»
B	82 — 89	«добре»
C	74 — 81	«добре»
D	64 — 73	«задовільно»
E	60 — 63	«достатньо»
FX	35 — 59	«незадовільно» з можливістю повторного складання
F	1 — 34	«незадовільно» з обов'язковим повторним курсом

- **Політика перескладання.** Перескладання кожної з форм поточного контролю здійснюється за наявності незадовільної оцінки один раз. Перескладання модулів відбувається з дозволу навчальної частини за наявності поважних причин.

- **Політика академічної доброчесності.** Списування під час поточних занять, контрольних робіт та екзамену заборонені.

- **Політика відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. З об'єктивних причин (напр., хвороба) навчання може відбуватися в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.